STOCKHOLMS-TIDNINGEN Måndagen den 13 Nov. 1950

Fr. v. två fagra spelemän Maj-Britt Rosén och Barbro Akerberg från Stockholms spelmansförbund samt i mitten ledaren Nils Presto från Uppsala.

SPELMANSFRÖJD I DE LÄRDAS SAL

UPPSALA 12 nov. — (ST) Spelmansstämman i universitetsaulan i Uppsala börjar bli vinterhalvårets största spelmansträff i landet. På söndagen översvämmades staden av felbärande män och kvinnor mellan 17 och 75 år, kvinnorna i färgrikt släpande sockendräkter och männen i gula byxor och röda strumpor. Med sina friska låtar blåste de in som en vårvind på doktorspromotionernas stela aulapodium. Uppsala har nu blivit en av landets främsta spelmanscentraler, trots att Upplands spelmansförbund är relativt nybildat och bland annat tack vare att professor Bror Hjorth och Jan Fridegård gått in med liv och lust för folkmusiken.

De 1,800 platserna i aulan och gångarna däremellan fylls i polskans takt med både landshövdingar, Uppsalabor och landsbygdens folk när de sex mellansvenska spelmansförbunden spelar upp, Södermanlands, Stockholms, Gästriklands, Västmanlands, Hälsinglands och Upplands. Det låter också något när 160 man klämmer i med "Åltomtabromarschen".

Sedan man gjort det på söndagen kom Jan Fridegård med en prolog, som tog fasta på det tjusiga i att så många valkiga händer från tegar och plogar samlats i den lärdå staden till tolkning av folkmusikarv och till spelmansglädje.

Efter en vals av det kompakta spelmanslaget under ledning av Nils Presto kom Lars Madsén och berättade charmfullt och tvärroligt om spelmän som han mött. Spelmännen är en mycket sällsam och fin essens ur folket, sade han, och den förekommer i olika förpackningar, långa, runda, litet fyrkantiga etc.

En skomakare i Blekinge hade blivit så ett med sin fiol att hans utseende tagit intryck av det. På dörren satte han skylten: "Här lagas inga skor, här byggs bara fioler". Och utanför riksspelman Johan Olssons cykelverkstad i Uppsala sattes en skylt: "Kommer tillbaka på torsdag." Det var en tisdag som Madsén var där. Leonard Larsson från Viksta plockades fram på podiet och Madsén presenterade

Spelemannen Gustaf Andersson från Eskilstuna spelar en stump för den döende gladiatorn i Universitetets galleri.

honom: "Är han inte som en lekare som klivit rakt ner ur taket i kyrkan i Härkeberga!" Han citerade till sist nyss 85-årige Hjort-Anders, den t. o. m. internationellt bekante spelmansnestorn, som brukar säga:

— Låtens dialekt måste bevaras och det är stråken som skall tala om låten skall leva.

Nog har Hjort-Anders lärt av Näcken, det är ingen diskussion om det.

De sex spelmansförbunden spelade upp i tur och ordning, Lill-Stintan, den knixande graciösa uppenbarelsen, drog ner applådåskor med gamla dalapsalmer, vallåtar och visor från Hälsingland och visade i sina historier att de två åren i Newcastle inte på något sätt lyckats dämpa den häpnadsväckande genuina hälsingedialekten.

En spelman, Erik Sahlström, Tobo, märktes mer än de andra. Han trakterade ensam och bestickande den uråldriga nyckelharpan, som han själv konstruerat liksom den polska och vals han där lockade fram.

Uppmärksammade blev också kantor Gösta Ahs, Svinnegarn, hr E. G. Hägg, ordförande i Upplands spelmansförbund, och Sven Tallroth, Uppsala, vilka fick de främsta prisen i låttävlan. Den förnämliga Gås-Anders-medaljen till den som i hela landet kan spela låtarna på det mest särpräglat ålderdomliga sättet fick 70-årige Gösse-Anders, Orsa.

—*ng.*

SVENSKA DAGBLADET Måndagen den 13 november 1950

Färgsprakande spelmansmöte

UPPSALA, söndag. (Sv. D:s korr.) 175 spelmän hade på söndagen samlats till traditionell spelmansstämma. Det var inte bara en färgsprakande syn med alla allmogedräkterna, utan också en stor tonernas fest med dansande stråkar och taktfasta rytmer. En tvåtusenhövdad publik med landshövdingparet Kjellman i spetsen övervar evenemanget, till vilket författaren Jan Fridegård föredrog en kongenial prolog.

Upplands spelmansförbund var arrangör och till träffen hade inbjudits spelmän ur såväl Södermanlands, Västmanlands som Gästriklands spelmansförbund samt Stockholms spelmansgille. En grupp hälsingar visade också sina spelmanstalanger.

Upptakten var strålande när hela musikantskaran under den entusiastiska uppsalaledaren Nils Prestos ledning stämde upp den 85-årige och av alla livligt beundrade Hjort-Anders' Åltomtabromarsch. Sedan fortsatte nyckelharpor och fioler efter prologen att tona för fullt i Gås-Anderspolska. Spelmansförbundets ordförande Ernst Hägg hälsningstalade och redaktör Lars Madsén knep sin publik med en "kort predikan" om "Vad är en spelman?"

Sedan blev det uppspelning med avbrott för Lill-Stintans historier och visor från Hälsingland och folkdans av ett virtuost lag ur Philochoros. Det blev en ädel tävlan mellan spelmanslagen från olika håll, varvid nog upplänningarna tog hem priset, men med sörmlänningar och stockholmslaget som goda konkurrenter.

Mor och dotter, Astrid och Marianne Zetterberg från Södermanlands spelgille, musicerar tillsammans med A. Svantesson, Stockholms gille.

Efter uppspelningen utdelades diplom i låtkompositionstävlan till de tre första pristagarna, Gösta Ahs, Svinnegarn, Ernst Hägg och Sven Tallroth, Uppsala. Årets Gås-Anders-medalj utdelades till Göss-Anders i Orsa.

DAGENS NYHETER Tisdagen den 14 November 1950
Nr 309 Uppl. B National-uppl. (28748)

ORSAVETERAN FICK FIN MEDALJ VID FIOLFEST I UPPSALA

Spelmans hand är mycket ofta valkig arbetsnäve

Från Dagens Nyheters korrespondent

UPPSALA, söndag.

En spelmans hand är oftast den valkiga arbetsnäven, bondens eller bruksmedens. Den kan se ut som en slägga, en hammare eller en kniptång, men den förmår ändå smeka fram något osägligt, sade radions Lars Madsén i sin korta predikan vid den de många stråkarnas högmässa som Upplands spelmansförbund på söndagen bjöd på i universitets aula i Uppsala vid sin sjätte spelmansstämma. Och 175 spelmän och spelkvinnor från Södermanland, Hälsingland, Västmanland, Gästrikland, Stockholm och Uppland gav syn- och hörbara bevis på saken.

— Vad är det att vara spelman, frågade Madsén och svarade själv att det inte bara är att kunna traktera ett instrument och ha entusiasm, spelmanskynne och likgiltighet för pengar. Nej, det är att spela på ett visst sätt, oberoende av alla noter.

Spelmansfoten, spelmanshjärtat, som vi vet så litet om, men som vi känner när stråken glider över strängarna, och spelmansfiolen, som kan hanteras hårdhänt som en plog eller försiktigt som det dyrbaraste man äger, fick var och en sin fina, kärleksfulla och humoristiska karaktäristik, sedan Madsén berättat om möten med bygdespelmän som Hjort-Anders, Olle på Öa och Kalle Gudmundsäter i Transtrand.

Levande åskådningsmaterial till sina spelmansporträtt fann Madsén både på podiet och i bänkarna i den fullsatta aulan. Där satt till exempel den knipsluge, soligt leende Vikstabonden Leonard Larsson, "Viksta-Lasse", som enligt Madsén såg ut som en figur som just klivit ner ur takmålningarna i Härkebärga kyrka.

Men innan man hunnit så långt att publiken med landshövdingeparet Kjellman på hedersplats fick ge sin applåd åt "Viksta-Lasse" hade Jan Fridegård, själv med uppländskt spelmansblod i ådrorna, läst en prolog.

Upplands spelmansförbunds ordförande, Ernst Hägg, hälsade välkommen, och alla de 175 felorna ljöd tillsammans i Hjort-Anders "Altomtabromarsch" och en polska av Björklingespelmannen Gås-Anders.

I fortsättningen blev det ensemblespel av de olika spelmansförbunden, hälsingehistorier, vallåtar och visor av Lill-Stintan, fru Birgit Leander, samt en livligt applåderad uppvisning av Uppsalastudenternas folkdanssällskap "Philochoros", som demonstrerade de invecklade turerna i den värmländska kvarndansen "Skrälåt" och den lustiga Trekarlspolskan.

Före den festliga finalen med gånglåt av Gås-Anders delade Lill-Stintant ut prisen i Upplands spelmansförbunds pristävlan om den bästa polskan.

Stämmans ledare och dirigent, konsulent Nils Presto, meddelade att den i fjol av professor Bror Hjorth instiftade Gås-Anders-medaljen till den spelman som "kan spela den ålderdomligaste låten på rätt sätt" i år gått till den 78-årige Orsaspelmannen Gössa-Anders, som dock inte kunnat infinna sig till stämman.

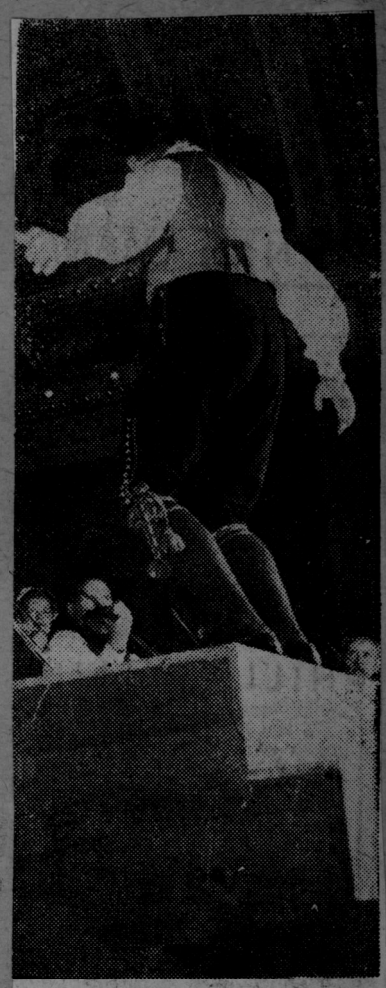

En livfull dirigent var Nils Presto, Uppsala.

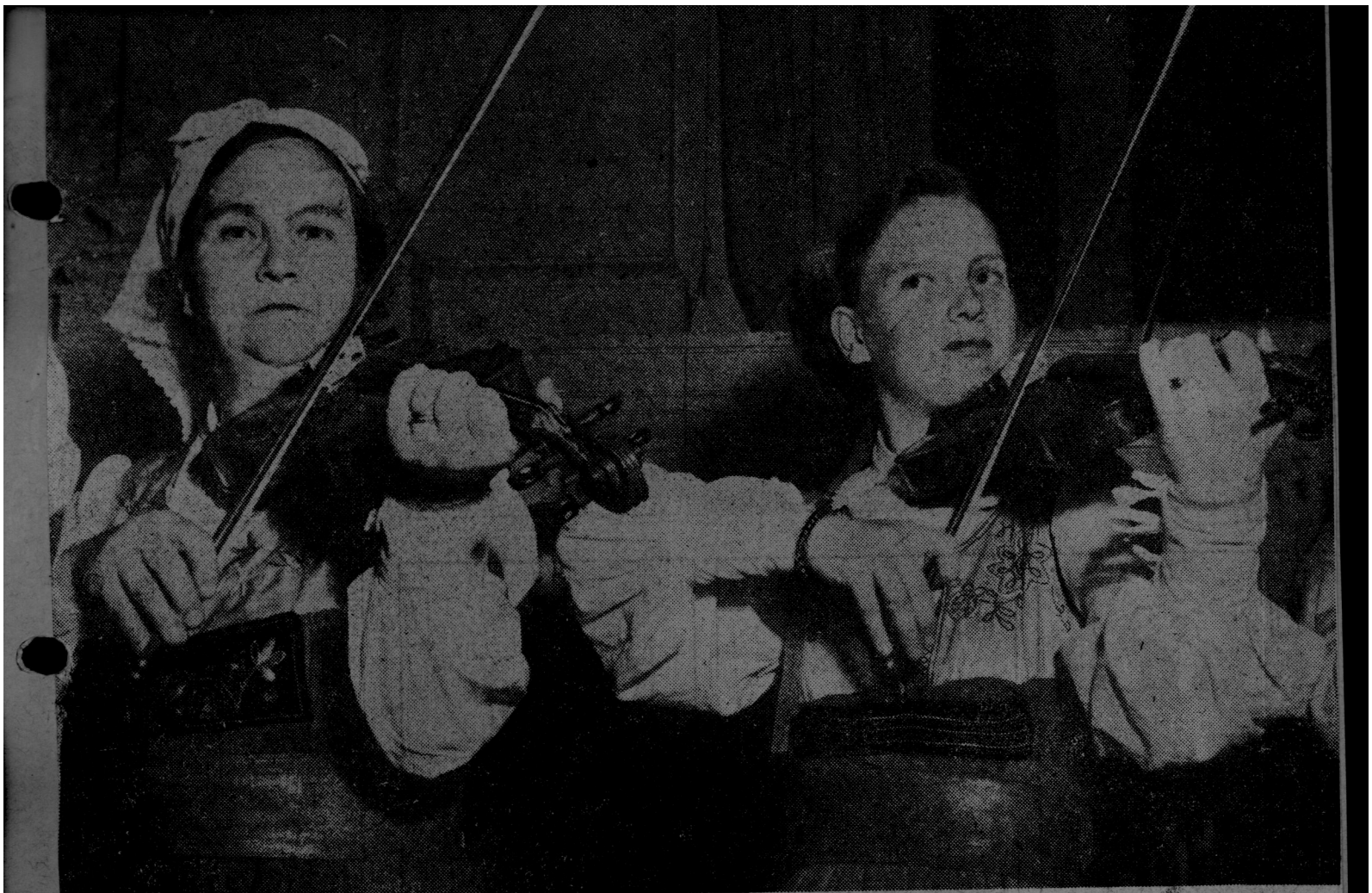

Mor och dotter fanns också bland spelmännen på Uppsalastämman: fru Astrid Zetterberg med t ösen Marianne från Västerljung.

En stadig trio: från vänster Erik Fogelström, Stockholm, Gunnar Sjögren, Stockholm, och Astrid Zetterberg, Västerljung.

Gustaf Wetter från Katrineholm drar en polska medan Inga Gustafsson från Uppsala intresserat lyssnar.

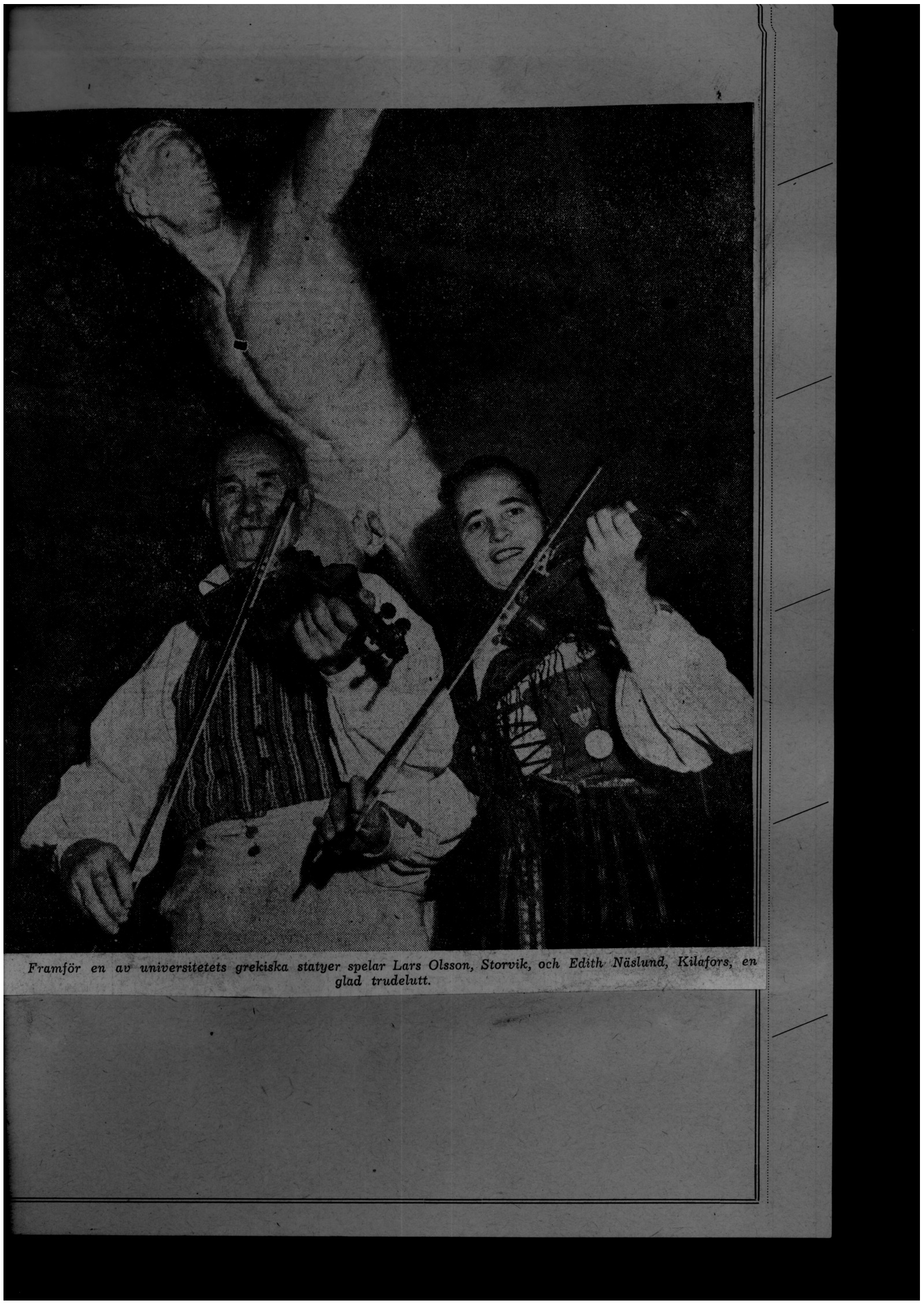

Framför en av universitetets grekiska statyer spelar Lars Olsson, Storvik, och Edith Näslund, Kilafors, en glad trudelutt.

Spelmännen stämmer upp för fullt under Nils Prestos ledning.

Klangfullt och färggrant på spelmanstämman

Fullt hus och succé var det på Upplands spelmansförbunds spelmansstämma i universitetsaulan i går. Här flankeras ledaren Nils Presto av fagra spelemännen Maj-Britt Rosén och Barbro Åkerberg från Stockholms spelmansgille. På sidan 5 skriver Ejnar Haglund om stämman.

Sjätte spelmansstämman succé inför fullsatt aula

Uplands Spelmansförbund höll på söndagseftermiddagen sin sjätte spelmansstämma i universitetets aula, som var fylld av en intresserad publik med landshövding och fru Kjellman i spetsen. På estraden stodo etthundrasjuttiofem spelmän från fem olika landskap i färgrika bygdedräkter och började stämman med att gemensamt spela Åltomtamarschen av Hjorth-Anders.

En stämningsfull prolog lästes av Jan Fridegård, och ordföranden i Uplands Spelmansförbund Ernst Hägg hälsade alla välkomna. Efter ytterligare några låtar spelade av alla spelmännen gemensamt, framträdde Lars Madsén och kåserade på sin trivsamma västgötadialek spirituellt och underhållande om de egenskaper som kännetecknа en äkta spelman.

Sedan kom turen till de enskilda spelmansförbunden att framträda. Södermanlands Spelmansförbund, som är äldst och redan har funnits i femtio år, började med tre låtar. Spelet var förträffligt och repertoaren utmärkt. Det sista numret, en skänklåt från Sköldinge, gav hela festens största behållning. Lill-Stintan Birgit Leander berättade ett par trevliga hälsingehistorier och sjöng några vemodiga visor från Hälsingland och från hennes makes hemlandskap Dalarne. Så spelade Hälsinglands Spelmansgille låta från Järvsö och Bollnäs med mer musikantglädje än perfekt skicklighet, och sedan lät Västmanlands för endast någon tid sedan stiftade spelmanförbund höra sig, bl. a. i en livfull brudmarsch från Himmeta. En konstnärlig höjdpunkt blev Erik Sahlströms solospel på nyckelharpa. Instrumentet klingade skönt som en viola d'amore i ett par av äkta musikalitet präglade kompositioner av egen uppfinning.

Stockholms Spelmansgille, sammansatt av spelmän från många olika landskap, bidrog med bl. a. en vals från Västergötland och en polska av Jonas Skoglund från Tolfta, och sedan framträdde Philochoros och dansade den melankoliska skrålåten och den muntra trekarlspolskan. Separat uppträdde så spelmansförbunden från Gästrikland och från Uppland, det sistnämnda jämte södermanlänningarna bäst av alla på spelmansstämman, och sedan var tiden inne för prisutdelning i årets tävling om den bästa polskan. Av nitton tävlingsbidrag prisbelönades tre, komponerade av Gösta Åhs, Svinnegarn, samt Ernst Hägg och Sven Tallroth i Uppsala, som fingo taga emot sina diplom ur Lill-Stintans hand. Gås-Anders-medaljen, stiftad av Bror Hjorth, tillföll i år Jöss-Anders i Orsa.

Den festliga stämman avslutades med Polska från Tierp, Gås-Anders gånglåt och Mårten Anderssons vals från Ljusdal, spelade av hela spelmansskaran.

Ejnar Haglund.

Ring, Lindsbergskl., 4) Halling/Zimmerman, IF Vesta, KFUM.

Vi återkommer.

Årets solvallaomsättning nära 20 milj. kr.

STOCKHOLM 12 nov. (TT.) Vid Solvallas säsongavslutning på söndagen noterades årets högsta totalisatoromsättning 714,989 kr. Omsättningen under årets 42 tävlingsdagar har uppgått till 19,233,813 mot 17,910,485 kr. föregående år. Statens andel för 1950 är 2,364,396 kr., medan fjolårets var 2,635,409 kr. Säsongens vinstrikaste häst har varit Magnifik med 20,200 kr. Vinstrikaste hästägare blev R. Mattsson 66,050 kr. och segerrikaste körsvenner Gunnar Nordin med 41 segrar, Sören Nordin 36, Gösta Nordin 32, T. Stridsberg 29 och E. Larsson 24.

match mellan två jämbördiga och justa lag, men turen var schweizarna mer behjälplig. Schweiz spelade dock avgjort bättre än i Zürich, ansåg han.

UPSALA NYA TIDNING . Måndagen 13 november 1950
GAMLA TORGET 1

"Taktfasta toner ur brunbetsat bröst"

Festlig spelmansstämma i Upsala

Magnus Olsson spelar för Inga Gustafsson.

Spelmansstämmor hör väl egentligen sommaren och grönskan till, men här i Upland är spelglädjen så stor och intresset så starkt att man även en gråkall novembersöndag kan fylkas till färgglad fest, men då sker det inomhus och i Upsala universitets aula. Det har blivit tradition med denna höststämma, som nu för sjätte gången hölls i går inför en fulltalig publik med landshövdingeparet i spetsen, som kunde gona sig åt allmogedräkternas färgackord och njuta flödande, taktfasta toner ur "brunbetsade bröst" och se "stråkarna dansa i arbetshård hand" — för att tala med dagens prologförfattare Jan Fridegård.

En skara på 175 spelmän hade samlats till årets höststämma. Uplands spelmansförbund stod som arrangör och till träffen hade inbjudits att deltaga kollegerna ur såväl Södermanlands, Västmanlands och Gästriklands spelmansförbund som Stockholms spelmansgille. En grupp hälsingar hade också passat på tillfället att få visa sina nedärvda speltalanger. Festligt brusande blev dagens upptakt, då alla spelmän med den nitiske och instruktive ledaren Nils Presto på den höga dirigentpallen lät fioler och nyckelharpor tona för fullt i Hjort-Anders Åltomtabromarsch. Det blev förresten tillfälle att återkomma till Hjort-Anders litet då och då under tillställningen. Den av alla spelmän vördade uplandsmästaren fyllde för någon vecka sedan 85 år, och både i ord och toner kom nu till uttryck den stora beundran och uppskattning hans musikaliska livsverk åtnjuter i spelmanskretsar. Enkelt och rättframt läste sedan författaren Jan Fridegård sin kärva, med dagens okonstlade tonspråk så väl samstämda prolog Spelmannen, vars "fiol sjunger om folket i sorg och i sol — på fädrens vis". Det blev dagens förtätade stund. Den vek snabbt åter till spelmansyra i Gås-Anders' polska, som hela skaran gjorde med verklig brio. Det var härlig rytm, tonrent genom noggrann stämning och så hade Nils Presto funnit på den geniala idén att stryka några repriser. Det blev spelmansmusik när den är som bäst.

Madsén tecknar spelmansporträtt.

På övligt sätt välkomsttalade så spelmansförbundets ordförande Ernst Hägg, varpå spelmännen kom igen med Abraham Lindhes spritande vals och så var turen kommen till Lars Madsén, som den här gången bestämt sig för att hålla en "kort predikan". Vad är en spelman? — så löd textorden för hans underfundiga och stimulerande betraktelse och åskådningsmaterialet hade han i rikligt mått bakom sig på estraden.

En spelman har sitt särskilda kynne, tyckte hr Madsén, det är lek, skratt, sjusärdeles humör, likgiltighet för pengar, förmågan att skaka av sig obehag hemma. Det finns människor med detta kynne, de trakterar ett instrument, men de kan inte spela på det "rätta sättet". Det folkmusikaliska raffinaderiets essens var vad som bjöds vid en sådan här spelmansstämma. Tal. gav ett par fint tecknade spelmansporträtt. Bl. a. om skomakaren i Blekinge, som var så helt med sin fiol att han hade tagit utseende efter den, nacken var krökt som en fiolhals och håret kröktes i skruvar kring öronen. På dörren till sin verkstad hade han satt upp anslaget: Här lagas inga skor, här byggs bara fioler. Och om Viksta-Lasse — han stod där i egen glad person på estraden: Ser han inte ut som en lekare direkt kliven ur valvmålningarna i Härkeberga kyrka, var Madséns träffande karakteristik. Viksta-Lasse fick besök av en violinist från Upsala en dag då han var ute på åkern och plöjde. Det blev genast ingående diskussioner om fiolspel inne i stugan och först efter fyra och en halv timme kom Lasse ihåg att hästarna stod vid plogen och väntade. Låten kom på mig, då jag gick bak plogen, säger spelmannen. Än i dag kommer låtarna till "på det gamla viset". Hjort-Anders spelar ännu vid sina 85 år så varje flicka rodnande dansar på golvet, för "stråken skall tala om låten skall leva", säger han. En äkta spelman känner att glittret i spelet måste stå mot en mörkare botten, han är instrumentet själv, och då händer det att han säger som blekingeskomakarn: Här lagas inga skor, här byggs bara fioler.

Uplänningar tog priset i ädel lagtävlan.

Efter denna fina predikan blev det uppspelning för hela slanten med ett par välplacerade avbrott dels för Lill-Stintans pigga historier, klockrent sjungna visor från Hälsingland och en vacker, krusad dalapsalm, dels folkdans av Philochoros. De dansade rent virtuost de många turerna i Skrä-låten och den lustiga Trekarlspolskan, som kanske gick i det snabbaste läget.

Det var litet olika karaktär på de sex förbund som spelade upp sina låtar — och skillnad i kvaliteten också för den delen. Men överlag var prestationerna värda gott beröm. Det spelades framför allt rent och på "riktigt sätt". Det slarvades med rytmiken på sina håll, vilket man nog främst får skylla på respektive ledare. Södermanlands lag med Gustav Wetter som förspelare hade granna låtar att bjuda på, nästan barockmässigt yppiga. Hälsingarna gjorde den här gången ett blekare intryck, låtarna var rätt platta och spelet litet risigt. Västmanlänningarna hade bättre sprätt på sina stycken med bl. a. Karl Sundbergs melodiska Brudlåt. Ett verkligt högförnämligt avbrott i lagspelningen gjorde Eric Sahlström, nyckelharpans kände förnyare, som excellerade med ypperlig renstämning och övertonsrikedom. Herbert Jernberg ledde flott sitt Stockholmsgille, som mangrant slutit upp. Gästrikelaget var ännu ett strå vassare i redigt spel, och så kom till sist uplänningarna med Johan Olsson som inspirerande ledare. Utan att göra sig skyldig till patriotism kan man utan tvekan sätta dem högst på rangskalan, men med sörmlänningarna som ganska farliga konkurrenter. Uplandslaget hade en fascinerande puls i rytmen, och så bjöds det på så utmärkta låtar av sådana mästare som Gås-Anders, Gelotte och Spel-Ville. Hans polska togs extra, för det ville nu spelmännen så gärna. Det är svårt att sluta när man väl kommit igång.

När uppspelningen var slut vidtog utdelning av diplom för de tre första pristagarna i låtkompositionstävlan. Gösta Åhs, Svinnegarn, Ernst Hägg och Sven Tallroth, Upsala, fick i nämnd ordning motta utmärkelsen ur Lill-Stintans hand. Gås-Anders-medaljen, Bror Hjorths förnämliga uppmuntran till en spelman som kan spela på rätt sätt, tilldelades i år Jöss-Anders i Orsa. Han var absens, men man kostade på honom en kraftig applåd. Från Svenska ungdomsringen framförde fil. dr Brynolf Hellner, Nordiska museet, ett tack till Uplands spelmansförbund för dess vård om allmogemusiken.

Så slutade den festliga spelmansstämman efter tre timmars energiskt manifesterande av folkmusikens rotfasthet. Tierpspolska och Gås-Anders' Gånglåt blev dagens glittrande final.

C. G.

Fyra som protokollför form och ljud: fr. v. B. H. Heimerlid, Carl Nordberger, Sven Kjellström och Henrik Friberg.

En stråke, 156 fioler på fiolbyggarjubileum

Två trappor upp i Tekniska museet hörs nu om dagarna toner, som ibland är sköna och fylliga, men ibland mindre välljudande. Museipersonalen har dock inte startat någon musikcirkel, utan det är fyra värdiga herrar, som protokollför handgjorda fioler, utställningsföremål till Sveriges fiolbyggarförbunds 20-årsjubileum. 156 fioler och nära tjugutalet andra instrumen prövas — på fredag får allmänheten se dem jämte två dyrgripar, äkta stradivarius med 150,000-kronorsförsäkring och vakt av detektiver.

De fyra, professor Sven Kjellström konsertmästare Carl Nordberger, violinbyggare B. H. Heimerlid och förre stockholmspolisen Henrik Friberg, har ett drygt arbete. De två förstnämnda får de anonyma fiolerna, som endast har ett registreringsnummer, i sina fingrar, och skipar sedan oväldig dom. Hur den utfallit får man se på utställningen, då guld, silver och brons i form av medaljer utdelas.

En känd stockholmsläkare, anonym även han, bidrar med utställningens enda stråke — den skenbart enkla tingest är nämligen mycket svårkonstruerad. Tilläggas kan, att en svensk handgjord fiol kan kosta 200—700 kronor, att t. ex. herr Friberg just håller på med sin 369:e fiol, att 75-årige kamrer Carl August Larsson i Traneberg nu är chef i detta ädla skrå, och att alla fiolbyggare och spelmän är stränga individualister.

Herr Nordberger berättar en violinhistoria av många: Fini Henriques, den kände dansken, satte glasbitar under fiolens stall och lade läskpapper under strängarna — sitt dopnamn fick han, då han som yngste familjemedlem inträdde i en barnskara, som fadern fann vara tillräcklig!

✡

Katrineholms-Kuriren tisdagen den 14 november 1950

Katrineholmare var med på riksspelmansstämma i Uppsala

Katrineholmsspelmannen Gustaf Wetter deltog i söndagens riksspelmansstämma i Uppsala universitets aula och ses här under till vänster. I övrigt deltog många damer och herrar spelmän från hela landet. Överst ackompanjeras Astrid Zetterberg från Västerljung av stockholmarna Erik Fogelström t. v. och Gunnar Sjögren. I undre raden följer till höger om hr Wetter Inga Gustafsson, Uppsala, Lars Olsson, Storvik, och Edith Näslund, Kilafors.

Åsalärare studerar norsk allmogemusik

Magister Nils Dencker, lärare vid Åsa folkhögskola i Sköldinge, har i höst tack vare anslag ur Längmanska kulturfonden fått tillfälle att fortsätta med sin redan tidigare ganska omfattande musikforskning. Denna rör särskilt folkmusiken, och nu senast har han ägnat Norsk musiksamling i Oslo ungefär en månads studium. I första hand har hr Dencker intresserat sig för Norges allmogemusik, och vid ett samkväm på Åsa i lördags gav han en översikt över denna i anslutning till ett just nu aktuellt sekelminne.

Det är nämligen i år 100 år sedan den världsberömde norske violinvirtuosen Ole Bull efter tvenne årtiondens triumfer på kontinenten och i Norden återkom till sin födelsestad Bergen och där lyckades skapa Det norske teater.

I anslutning till föreläsningen utförde magister Dencker en del musikillustrationer. Det största intresset tilldrog sig därvid melodierna på den s. k. Hardangerfelan, ett i Sverige sällan skådat instrument, som hr Dencker lyckats komma över vid sitt besök i Norge tack vare en norsk musikforskare, dr O. M. Sandvik.

Ole Bulls återkomst till Bergen 1850 var en betydelsefull händelse för de norska spelmännen, framhöll hr Dencker i sitt föredrag. Ole Bull hade beslutat sig för att den norska folkmusiken och folkdansen skulle framföras på teatern och därför hände det att en »olärd» bondespelman fick uppträda på en konsert inför en stadsbefolknings kulturella elit tillsammans med världens då främste violinist av virtuostyp.

50 år senare inträffade en annan för norsk folkmusik betydelsefull händelse. Då förmådde Edvard Grieg dåvarande kapellmästaren i Oslo, Johan Halvorsen, att uppteckna låtar efter den siste store traditionsbäraren bland Hardangerfiolspelarna i Telemarken, Knut Dahlén. Genom att låtarna sedan bearbetades av Edvard Grieg och togs upp i hans opus 72, som alltmer kommit att inta en central plats i hans produktion, blev dessa norska spelmansmelodier världsberömda.

Föredraget avslutades med fyra av Ole Bulls låtar, däribland den berömda brudmarschen från Hardanger.